

ג' פרשיות

פרשה ראשונה

י כי-יתן איש אל-רעהו כסף או-כלים לשמור ונגב מבית האיש אם-ימצא הנגב ישלם שנים: א אם-לא ימצא הנגב ונקרב בעל-הבית אל-האלהים אם-לא שלח ידו במלאכת רעהו: ה על-כל-דבר-פשע על-שור על-חמור על-שה על-שלמה על-כל-אבדה אשר יאמר כי-הוא זה עד האלהים יבא דבר-שניהם אשר ירשיעו אלהים ישלם שנים לרעהו:

משפטים פרק כב פסוקים ו-ח

באיזה שומר מיירי? _____
 האם מפורש בפסוק? _____
 מה הם הדינים הנתונים בפסוקים? _____

פרשה שניה

ט כי-יתן איש אל-רעהו חמור או-שור או-שה וכל-בהמה לשמור ומת או-נשבר או-נשבה אין ראה: י שבעת ה' תחיה בין שניהם אם-לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם: יא ואם-נגב ונגב מעמו ישלם לבעליו: יב אם-טרף וטרף יבאהו עד הטרפה לא ישלם:

משפטים פרק כב פסוקים ט-יב

באיזה שומר מיירי? _____
 האם מפורש בפסוק? _____
 מה הם הדינים הנתונים בפסוקים? _____

פרשה שלישית

יג וכי-ישאל איש מעם רעהו ונשבר או-מת בעליו אין-עמו שלם ישלם: יד אם-בעליו עמו לא ישלם

משפטים פרק כב פסוקים יג-יד

באיזה שומר מיירי? _____
 האם מפורש בפסוק? _____
 מה הם הדינים הנתונים בפסוקים? _____

93 3"3 ע"2 מנא ה"מ

הנושא = במה איירי הפרשיות

פרשה שנייה

פרשה ראשונה

בשומר שרר
כי בפרשה זו חייבים
בגניבה ואבדה.

בשומר חינם
כי בפרשה זו פטורים
בגניבה ואבדה.

אפשרות
'א'

בשומר חינם
בפרשה זו אין אפשרות
להגיע לידי כפל.

בשומר שרר
בטוען טענת גנב ונמלא
שקרן, משלם כפל.

קושיית
הגמ'

קדנא בלא שבועה עדיפא מכפילא בשבועה

תירוץ
הגמ'

בשומר שרר
למרות שאי אפשר להגיע לידי
כפל, מ"מ מה שבאופן כללי הוא
חייב קרן הוי חומרא.

בשומר חינם
למרות שאפשר להגיע לידי כפל,
מ"מ מה שבאופן כללי הוא פטור
הוא קולא.

ה"ז 3"ה טאון טענת גנב

מטרת הלימודים:

שומר שיקר וטען שנגנבה, ובסוף נמצאת אכלו, חייב כפל.
חייב כפל היינו דוקא באופן שנסבע, אבל אם שיקר ועדיין לא הספיק להשבע,
ובאו עדים, פטור מכפל.

והשומר נקרב אל הבי"ד ונסבע.

אם לא ימלא כפי שאמר, אלא הוא
בעלמו גנבה.

וְנִקְרַב בְּעַל-הַבַּיִת אֶל-הָאֱלֹהִים אִם-לֹא שָׁלַח יָדוֹ בַּמִּלֻּאֲכָת רַעְהוּ:

אִם-לֹא יִמָּצֵא הַגָּנֵב

רק במיקרה כזה ישלם שניים = כפל.

אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנַיִם לְרַעְהוּ:

הנושא = מקור לחיוב שומר שכר באבידה

קל וחומר	פסוק	לע"ד דיברה תורה כלשון בני אדם.
ק"ו ומה גניבה שקרוכה לאונס חייב, אבידה שקרוכה לפשיעה לא כ"ש.	מהפסוק גנוב יגנב א"א למילף.	
מהק"ו לדו אפשר למילף, אלא לומדים גם מהפסוק, כי מילתא דאתיא מק"ו וכו'.	אם גנוב יגנב גנוב = גניבה. יגנב = מיותר, ולומדים אבידה.	לע"ד לא דיברה תורה כלשון בני אדם

הנושא = מקור לחיוב שואל בשבוייה

הנושא = האם ה'או' מיותר

מתאזקת ר' יונתן ור' יאשיה מהיכן יציעין שהמקלל או אביו או אמו תיב מיתה.

ר' יאשיה

ר' יונתן

איש אשר יקלל את-אביו ואת-אמו
מזות יומת אביו וְאִמּוֹ קִלְלָהּ דָּמְיוֹ בּוֹ
פעם אחד כתוב קללה ליד האב, ופעם
ליד האם.

הפסוק משמע גם
שקילל או אביו או
אמו.

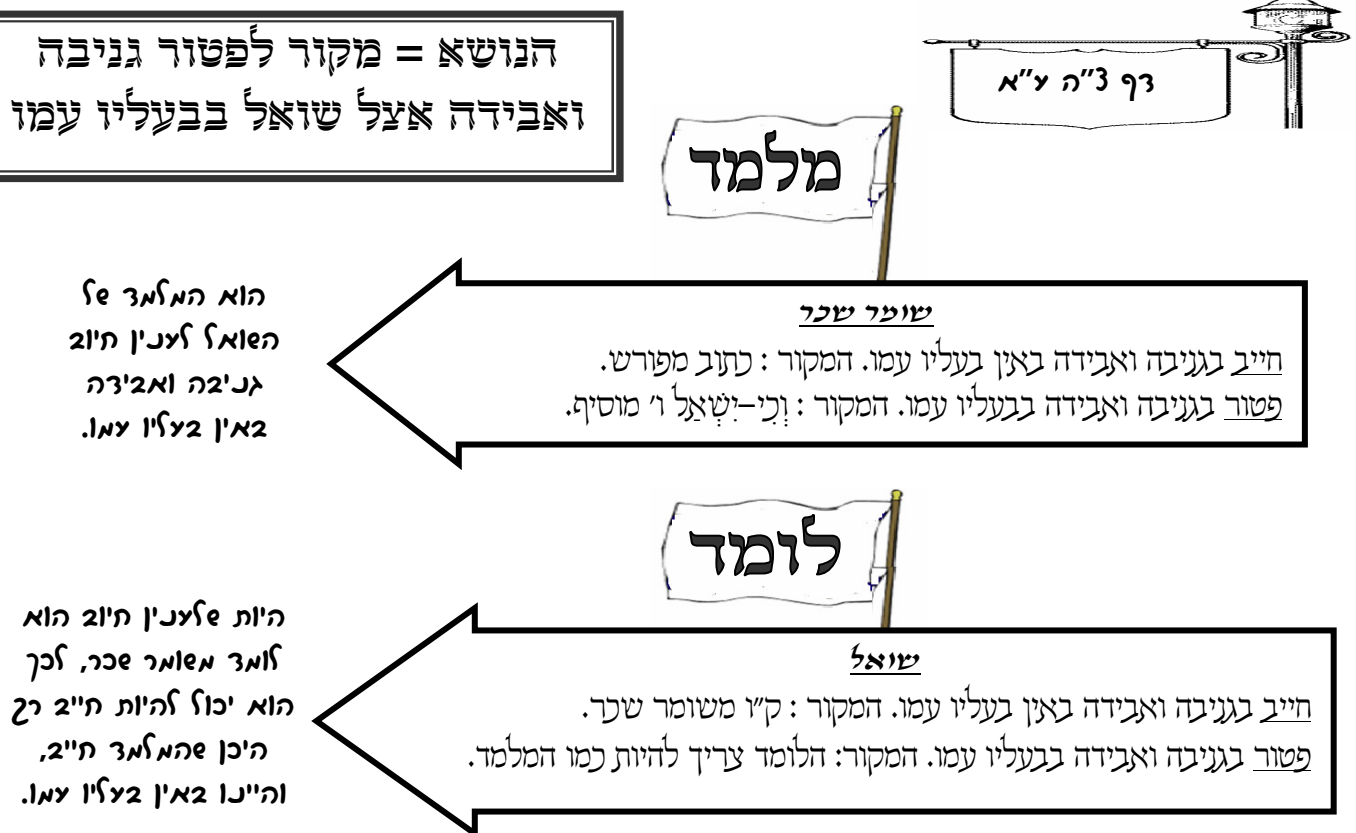
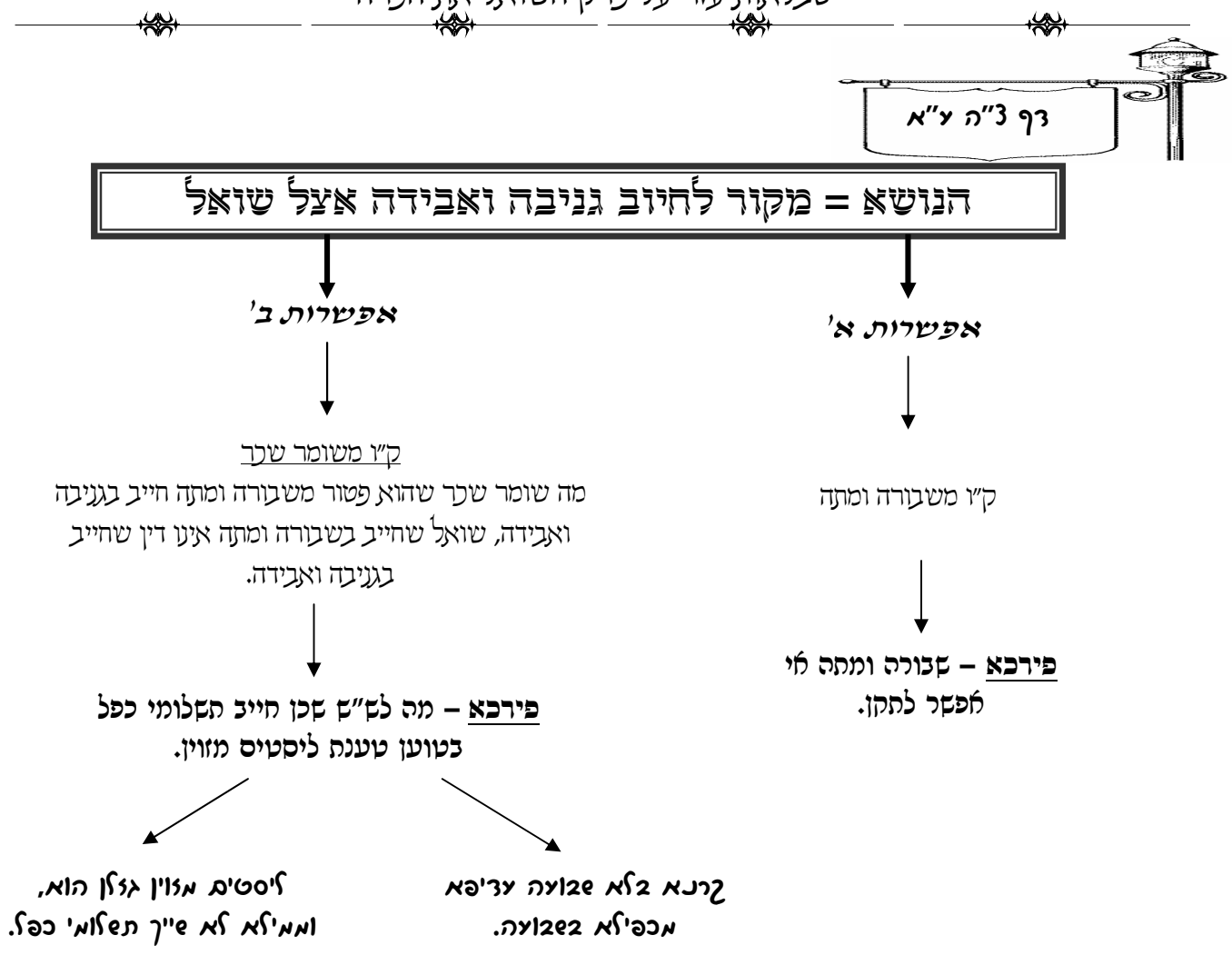
כל מקום שבתורה שכתוב
שני פריטים ולא כתוב או
הכוונה "ביחד".

כל מקום בתורה שכתוב שני
דברים אינו בהכרח שמוכרח
להיות ביחד רק איפה שכתוב
בפירוש "יחדיו"

ה"או" לא מיותר.

אבל למסקנא גם לשיטתו
ה"או" מיותר, מכיון שמסביר
אנו אומרים או שזורה או
מחה, משום דמה לי קטלא
כולא מה לי קטלא פלגא.

ה"או" מיותר.

טבלאות עזר על פרק השואל את הפרה

ביאור שלבי הג''	ב"ע דף צ"ה ע"א	תוכן שלבי הג''
<p>מקור לפטור גניבה ואגידה בשואל גבעליו עמו</p> <p><u>האפשרות: משבירה ומתה.</u></p> <p><u>באיזה אופן: צמה מלינו.</u></p> <p><u>הפירכא: מה לשבועה ומתה שבאונס אבל גניבה ואגידה אינם אונס אולי חייב אפי' צבעליו עמו.</u></p>	<p><u>שלב א'</u></p> <p>אשכחן לחיוב לפטור מנא לן וכי תימא נילף משבירה ומתה מה לשבירה ומתה שכן אונס אלא גמר משומר שבר</p>	<p>מקור לפטור גניבה ואגידה בשואל גבעליו עמו</p> <p>אפשרות א. ופ'רכא</p>
<p>מקור לפטור בגניבה ואגידה בשומר שבר גבעליו עמו</p> <p><u>אפשרות א': משואל.</u></p> <p><u>באיזה אופן: צמה מלינו.</u></p> <p><u>הפירכא: מה לשואל שהפטור של צעליו שכתוב בחורה היינו אונס, אבל לפטור שומר שבר בגניבה ואגידה אי אפשר.</u></p> <p><u>המסקנא: ו' מוסקיף על ענין ראשון.</u></p>	<p><u>שלב ב'</u></p> <p>ושומר שבר גופיה מנלן גמרי חיובא דשומר שבר מחיובא דשואל מה לחלן בבעלים פטור אף באן בבעלים פטור במאי גמר אי במה מצינו איכא למיפרך כדפרכינן שכן אונס אלא אמר קרא וכי ישאל וי"י מוסקיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון.</p>	<p>מקור לפטור גניבה ואגידה בשומר שבר גבעליו עמו</p> <p>אפשרות א', פ'רכא, ומסקנא.</p>
<p>חזרה לחיפוש מקור לשלב א'</p> <p><u>אפשרות ב': משומר שבר.</u></p> <p><u>באיזה אופן: צמה מלינו.</u></p> <p><u>הפירכא: אולי דוקא שומר שבר פטור צבעליו עמו בגניבה ואגידה מכיוון שהוא קל כי הוא פטור באונס באין צעליו עמו, אבל שואל שהוא חומר שהוא משלם באונס באין צעליו עמו.</u></p> <p><u>המסקנא: דיו לבא מן הדין להיות נידון.</u></p> <p><u>פירוש: היות שכל מה ששואל חייב בגניבה ואגידה הוא רק מכוח שלומד זאת מק"ו משומר שבר, א"כ הוא חייב להיות שווה לכל ההלכות של שומר שבר, והיות ששומר שבר פטור בגניבה ואגידה צבעליו עמו, מוכרח להיות שגם השואל יהיה פטור בגניבה ואגידה צבעליו עמו.</u></p>	<p><u>שלב ג'</u></p> <p>ואכתי שואל משומר שבר לא גמר דאיכא למיפרך מה לשומר שבר שכן פטור בשבירה ומתה תאמר בשואל שהייב בשבירה ומתה אלא גניבה ואגידה בשואל לחיובא מנלן דגמר משומר שבר דיו לבא מן הדין להיות כנדרון מה גניבה ואגידה דשומר שבר בבעלים פטור אף גניבה ואגידה דשואל נמי בבעלים פטור. הניחא למאן דאית ליה דיו אלא למאן דלית ליה דיו מאי איכא למימר אלא אמר קרא וכי ישאל וי"י מוסקיף על ענין ראשון וילמד עליון מתחתון ותחתון מעליון</p>	<p>חזרה לשלב א' מקור לפטור גניבה ואגידה בשואל מחמת גבעליו עמו.</p> <p>אפשרות ב', פ'רכא, ומסקנא.</p>

הנושא = קושיית הגמ' מהברייתא לפי רב המנונא

סיפא	רישא
שאלה וצה"נ שאל	שאלה ושאל בעליה עמה
בעליה עמה אע"פ	אע"פ שהבעלים עושין
שהבעלים חורשים על גבה ומתה חייב.	מלאכה במקום אחר ומתה פטור

ע"ג ממס ומחדש להיות שלח היה בשעת שאילה חייב

דמרפא ואזיל קמא ומחדש דאע"פ שאינו על גבה פטור

לפי רב המנונא

היות ששניהם מיירי באותו מלאכה א"כ אין כאן הידושת

קושיית הגמרא

ע"ג ממס ומחדש
שח"2 היות שהבעלים
לא היו שעת שאילה

אגמרי במקום אחר
ומחדש זה היות שהבעלים
היו שעת שאילה
פטור

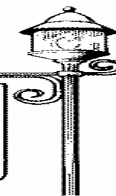
למסקנא

א"כ ע"כ שאין הבעלים צריכין להיות באותה מלאכה

למסקנא

הנושא = המקור שצריך שהבעלים יהיו בשעת שאילה דווקא לענין בעליו עמו

37 ע"ה 2
31 ע"ה א

שיטת ר' יונתן - כל מקום בתורה שמשמעותו כמה דברים אינו מוכרח הכל, חוץ ממקום שכתוב "יחדיו".
שיטת ר' יאשיה - כל מקום בתורה שמשמעותו כמה דברים בהכרח שהם ביחד חוץ ממקום שכתוב "א".

בעליו עמו לא ישלם

בעליו אין-עמו שלם ישלם

משמע שסיבת הפטור
שהבעלים היו זקניהם, אבל
אם היו רק באחד חייב.

היה באחד זקני לא היה,
פטור.

סתירה

סתירה

משמע שסיבת החיוב בגלל
שבעלים לא היו זקניהם,
אבל אם הבעלים היו רק
באחד מהן פטור.

היה באחד מהם זקני לא
היה, חייב.

**אביי
(בר' יאשיה)**

**רבא
(בר' יונתן)**

**אלא לומר לך שצריך להיות בשעת שאילה, אבל בשעת אונס לא.
ולכן אם היה רק בשעת שאלה פטור. ואם היה רק בשעת אונס - חייב.**

**אכן מוכרח להיות שהבעלים צריכים להיות רק באחד מהם, אבל מדוע דווקא
שעת שאילה אולי דווקא שעת אונס**

רב אשי מתרץ וכו'- ושאיל איש מעם רעהו "מעם" משמע
שרעהו אינו עמו, ולכך יסלם. ופסוק זה מיידי בשעת
שאילה.

קשיא בעליו עמו למה לי ?
תירוצו אי לאו בעליו עמו הוי אמינא שמעמו אורחיה
דקרא, היינו שהתורה כתבה עמו משום שכן דרך שאילה
שאין הבעלים נשאלים.

תירוצו בשעת שאילה הוא מתחייב באונסים.
קשיא בשעת אונס חל עליו החיוב לשלם.
תירוצו בלי שאילה שעת אונס אינו מחייב.
קשיא בלי אונס הוי השאילה סתם סיפור.
תירוצו בשעת שאילה הוא גם מתחייב במזונות.

טבלאות עזר על פרק השואל את הפרה

שומר חנם

מקור הדין	הדין	המעשה
"ונקרב בעה"ב אל האזוהים" (לשמועה)	פטור	גניבה
זהתורה מתיבתו רח שפסע בה אמס.	פטור	אבידה
ג"ו מגניבה ואבירה.	פטור	אונס
"על כל דבר פסע אשר ירשעון אזקים ישלם שנים".	חייב	פשיעה
דמקרא נדרש רח לפניו ולא לפני פניו וממילא אין מקור בתורה לפטור דבעליו עמו.	למ"ד אחד חייב	פשיעה בבעלים
דמקרא נדרש לפניו ולפני פניו.	למ"ד אחד פטור	

שומר שכר

מקור הדין	הדין	המעשה
"אם גנב יגנב מעמו ישלם בעליו"	חייב	גניבה
אמ"כ אמר ג"ו מה גניבה שקרובה לאונס חייב אבירה שקרובה לפשיעה לא כל שכן, אמ"כ אמר גם מהק"ו אמ"מ ואגב יתירא דאיכא בפסוק	חייב	אבידה
"ומת או נשבר או נשבה שזועת ד' תהיה בין שניהם"	פטור	אונס
ג"ו משלם תנמ דפטור מגניבה ואבירה ומ"מ חייב בפשיעה	חייב	פשיעה
היבש "וכי ישאל" ו' מוסף על ענין הראשון.	פטור	בגניבה ואבירה
מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו וממילא אין מקור בתורה לפטור פשיעה דבעליו עמו	למ"ד אחד חייב	בפשיעה
מקרא נדרש לפניו ולפני פניו.	למ"ד אחד פטור	

שואל

מקור הדין	הדין	המעשה
ג"ו משלם שכר שפטור מאונס ומ"מ חייב בגניבה ואבירה.	חייב	גניבה
כדילפינן גבי גניבה.	חייב	אבידה
"ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם.	חייב	אונס
ונשבר "או" מת או יתירא.	חייב	שבוייה
ג"ו משלם תנמ שפטור על הכל ומ"מ חייב בפשיעה.	חייב	פשיעה
אמ"כ אמר דיו אבא מן הדיון להיות כנדון אמ"כ דזית זיה דיו היבש "וכי ישאל" ו' מוסף על ענין ראשון.	פטור	בגניבה ואבירה
"אם בעליו עמו לא ישלם".	פטור	באונס
זהפסוק וכי ישאל נדרש לפניו ולא לפני פניו.	למ"ד אחד חייב	בפשיעה
הפסוק וכי ישאל נדרש לפניו ולפני פניו.	למ"ד אחד פטור	
לאו אלקמא בכילתא שאילתא (לא השאלתו להניחו בארון)	פטור	פתה פחפת פלאכה

איבעיות בהגדרת שאילה

הצד לחיוב	המעשה	הצד לפטור
היות ויש לו הנאה.	שואל בהמה כדי לעשות בה עבירה.	כדי להיות שואל לריכים לאו כדרכם של כל אנשים.
היות ושאל חפץ ששוה כסף.	שאל כדי להראות כעשיר.	אין לו הנאה מאף החפץ.
היות ונהנה.	שאל לעשות בה פחות משווה מפרוטה.	היות ונהנה מפתות שיה פרוטה.
מסתכלים על שואל ומשאיל והשואל, שואל מן המשאיל הנאת שיה פרוטה.	שאל שתי פרות שמכל אחד יעשה שווה חצי פרוטה.	מסתכלים על החפץ הנשאל וממילא מכל חפץ הוא נהנה רב חצי פרוטה.

איבעיות בהגדרת בעליו עמו

הצד לחיוב	המעשה	הצד לפטור
אין כל הבעלים.	שאל משותפין ושותף אחד נשאל לו	לפתות חצי שיה פטור.
אין כל השואל.	שותפין ששאלו והבעלים נשאלו לאחד.	לפתות שותף אחד יהא פטור על הלכו.
קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי.	אשה שיש לה נכסי מלוג והשאילה את הפרה והבעל גם נשאל.	קנין פירות כקנין האף דמי.
אין כאן בעלים.	האומר לשלוחו צא והשאל עם פרתי.	שלוהו של אדם כאותו.

המוכר שדהו לפירות		אשה ששאלה ונשאל לבעל	
מביא וקורא	פטור מדין בעליו עמו	הדין	ל' יוחנן
גנ'ן פירות כגנ'ן הגוף צ"א		הטעם	
מביא ואינו קורא	חייב באונסין ככל שואל	הדין	דיוט לקיש
גנ'ן פירות לאו כגנ'ן הגוף צ"א		הטעם	

מינה אפטרופוס להפר נדרי אשתו		אמר לשלוחו צא והשאל לי עם פרהי	
אינו יכול להפר	אינו מועיל לפטור מדין בעליו עמו	הדין	ל' יאשיה
א"ש י'א"ש וא"ש י'א"ש וא"ש אחר		הטעם	
יכול להפר	פטור מדין בעליו עמו	הדין	ל' יונתן
עלותו ע' אדם כאותו		הטעם	

הנושא: איבעיא האומר לעבדו צא והשאל עם פרהי		
צד א' לחייב	צד ב' לפטור	
אכל עבד לא אומרים שלוח של אדם כמותו כי הוא אינו מחויב במלכות.	מהנ' ככל הפירות	לפ"ד שלוחו שלא דם כמותו
אין שלוחו של אדם כמותו.	צ"ב א"כ כסא פירות צ"א אלא כי' ר"ב נקרא ואכן הו' כא"ל ר"ב צ"א נשא	לפ"ד אין שלוחו של אדם כמותו

טבלאות עזר על פרק השואל את הפרה

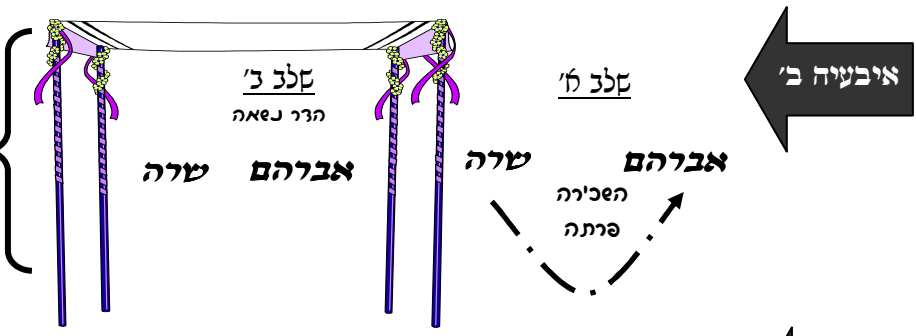
**הנושא = איבעיות רמי בר חמי - בעל
בנכסי אשתו.**

37 31 2" ע

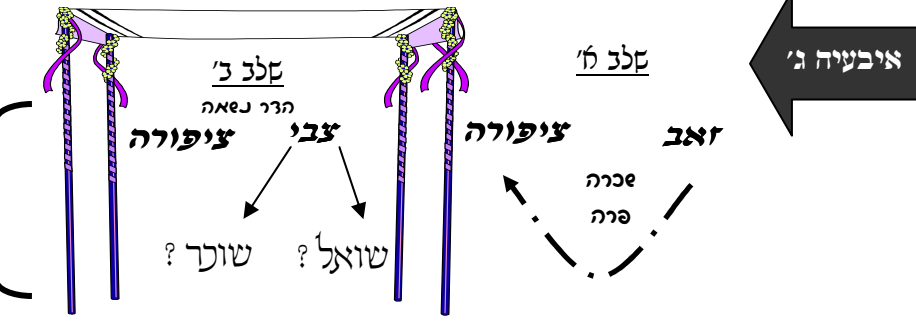

ונדחה שאין נפק"מ
דבשניהם הוי גבעלים
ופטור.

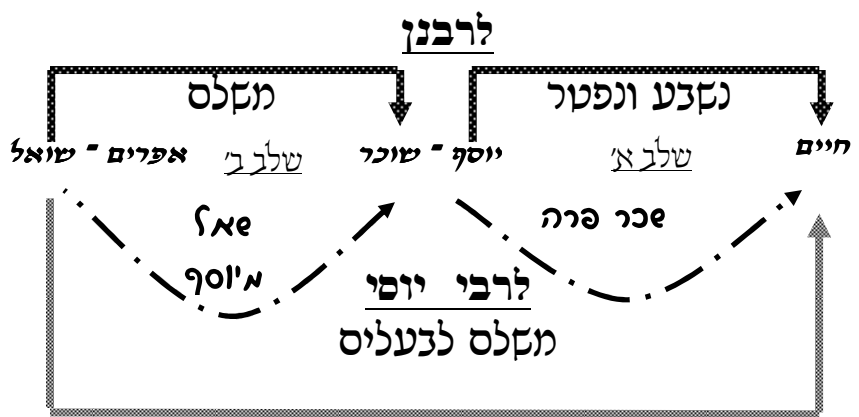
האיבעיא - אם שואל הוי א"כ בזמן
הנישואין חל דבר חדש, ולכן מפקיע
השכירות והוי שאלה בבעלים. אבל
אם שוכר הוי, אמרינן שהשכירות
הישנה (שלא בבעלים) במקומה עומדת.
הפירכא - אע"פ ששוכר הוי, הוא
דבר חדש, דלפני הנישואין הוא
שכירות לזמן מוגבל, ולאחר
הנישואין הוא שכירות לעולם, ולכן
מפקיעו.

האיבעיא - לרבנן אין איבעיא
כי השואל משלם לשוכר, וכאן
השוכרת היא אשתו והוי בעליו
עמו ופטור. והאיבעיא לרבי
יוסי.
ונפשע - דהוי לוקח ופטור בכל
גוונא.

מחלוקת ר' יוסי ורבנן ב"מ לה ע"ב

לרבא

מתה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

רישא

שאלה חאי
יום ושכרה
חאי יום
שאלה
היום
ושכרה
למחר

חיה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

סיפא

שאל אחת
ושכר אחת

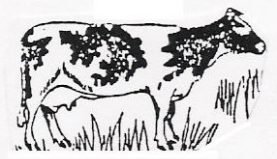
לרמי בר חמי

מתה

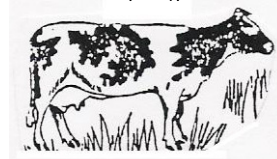
הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

מתה

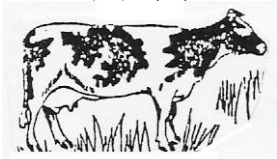

הבעה"ב טוען _____
השוכר טוען: _____

רישא

שאלה חאי
יום ושכרה
חאי יום
שאלה
היום
ושכרה
למחר

חיה

הבעה"ב טוען _____

השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____

השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____

השוכר טוען: _____

מתה

הבעה"ב טוען _____

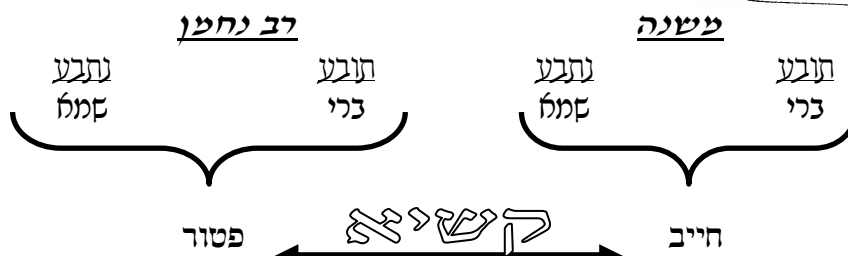
השוכר טוען: _____

סיפא

שאל אחת
ושכר אחת

הנושא = הקושיות על רב נחמן והתירושים

גף 3"ח ע"א

שאינו מדובר בטוען רק שמא, אלא חייב מחמת סיבה אחרת

התירוץ:

מחויב שבועה
אינו יכול לישבע

חייב לשלם

לרעי בר חמי

מחויב שבועה = הוצאה כפירה
אינו יכול לישבע = מא

חייב לשלם

לרבא

מחויב שבועה = הוצאה
אינו יכול לישבע = מא

חייב לשלם

המבר התירוץ:

הנושא = איבעיות של ר' אבא בר ממל

גף 3"ח ע"ב

הצד לפסור	המעשה	הצד לחיוב
הוכר אינו מתתיב 232 חצ	שאל בבעלים ואח"כ שטר שלא בבעלים.	השכירות היא דבר חדש.
היות לכו זומה 3נת לאלא אכן 22צ"ו ע"א ע"א 21ז לאלא.	שטר בבעלים ואח"כ שאל שלא בבעלים.	לשואל יש חיובים חדשים.
2צ"ו ע"א שהיה בהתלה חוצרת.	שאל בבעלים שטר שלא בבעלים ואח"כ שאל. שטר בבעלים שאל שלא בבעלים ואח"כ שטר.	השכירות או השאילה באמצע הפקיע את הבעליו עמו.

הנושא = משלח ששלח עבדו בהסכמת

39 3"ט ע"א

המשנה מביאה שאם המשלח שלח את עבדו בהסכמת השואל ונאנסה בדרך, השואל חייב. ומקשה הגמ' מדוע השואל חייב הרי יד עבד כיד רבו נמלא שהפרה עדיין לא יאלה מרשותו של המשאיל.

רב

בעבד כנעני, ונעשה כאומר לו הכישה במקל והיא תבוא.

שמואל

בעבד עברי שאינו קוני לגמרי

בעבד כנעני

?

בעבד כנעני ואינו אומר כלום.

בעבד עברי

בעבד כנעני ונעשה כאומר לו.

בעבד כנעני ואומר לו הכישה במקל והיא תבוא.

בשלמא לשמואל

אלא לרב

התירוץ לרב

הלכות הקדש הנוגעים בסוגיא זו

- א) מעילה הוא דווקא בלוקח או משתמש בחפץ הקדש בשוגג, ואז חלים עליו דינים של מועל בהקדש, אבל במזיד אינו מועל, כי אין דיני גזילה בהקדש.
- ב) המוסיף חפץ מהקדש לחולין וגרס שיאל ע"י כן לחולין, אם השתמש בו איש אחר אינו מועל, משום שכבר יאל לחולין, ואין מועל אחר מועל.
- ג) מעילה בהקדש נשחנה דינו מהלכות גזילה, דבגזילה רק בגזול לגמרי את החפץ הוא גזול אבל בהקדש על כל הנחה מועליו.

הנושא = הסתירה בדברי שמואל

ברייתא

גזבר שבנה עם קורה של הקדש באופן שאינו קבוע. הדין: מעל - כשנהנה הנאת שווה פרוטה.

מדייק מזה שמואל להלכה שהדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר.

אמר שמואל

אבל 50 תמרים

הדיוט = משלם 49

הקדש = משלם 50 - חומש

הזיק הקדש = משלם 50

תשלומי הדיוט כתשלומי הקדש

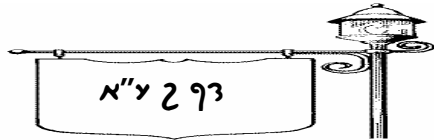
סתירה

תשלומי הדיוט אינם כתשלומי הקדש

תירוץ: הצר ביה מהוא

הנושא = סוגיא דהמחליף

המעשה	טענת המוזכר	טענת הלוקח	הדין
המחליף פרה בחמור וילדה אע"מכר שפחה וילדה	עד שלא פכרתי ילדה	ממכר ילדה	יחלוקו
ב' עבדים אחד גדול ואחד קטן, אע"מ שתי שדות אחת גדולה ואחת קטנה.	איני יודע	גדול קניתי	זכה בגדול
	קטן פכרתי	איני יודע	מפסיד בדינו ומקבל רק קטן
	קטן פכרתי	גדול קניתי	ישבע המוכר שקטן מכר
	איני יודע	איני יודע	יחלוקו

מוחזק

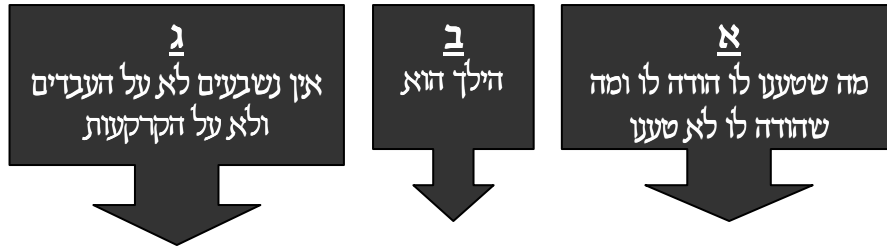
חכמינו ז"ל קבעו ברוח הקדש שחזקה כל מה שתחת יד אדם שלו, כשאנו רואים חפץ אשר נמצא תחת יד אדם אמרינו שבסתמא הוא שלו, ואין אומרים שגנבה וכו' ללא מחזקינן אנשי בגנבי. אי לכך התובע דבר מחזירו, והלה תפוס (=מוחזק) אמרינו שהתובע הוא מוטיא ועליו להביא ראיה.

חזקת מרא קמא

בארנו והסברנו שבאופן שאלה מוחזק על התובע להביא ראיה, אבל ישנם מקרים שבעצם החפץ נמצא במקום שאינו של התובע ולא של הנתבע, וממילא אין מוחזק, ועל חפץ זה יש ויכוח למי הוא שייך, באופן כזה הוסיפו חכמינו ז"ל וקבעו עוד כללי: חזקת מרא קמא (מרא – בעה"ב, קמא – הראשון) והוא שבחפץ העומד לפנינו הוא כעת בספק למי הוא שייך ולכן אמרינו שהיות ולפני ספק זה היה מרא קמא הולך החפץ אל המרא קמא. אמנם מיותר לציין שחזקת ממון יותר חזק מוחזקת מרא קמא.

הנושא = קושיות על המשנה

293 ע"א ע"ב

נשבע על
מטלטלין

הממון אינו
כאן

הודה בחלק
הטענה

תירוץ א' = רב
דמי עבד ודמי שדה

נשבע על
מטלטלין

הבגד והעומרין
אינו כאן

הודה בחלק
הטענה

תירוץ ב' = שמואל
כסות עבד-דילפי
עומרי שדה-מקוצצים

נשבע על
מטלטלין

הבגד והעומרין
אינו כאן

הודה בחלק
הטענה
על העומרין או
על הכסות

תירוץ ג' = רב הושעיא
עבד בכסותו-דילפי
שדה בעומריה-מקוצצים

פירכא
משנה א"נ
כתוב עומרי א
כסות, אלא ע
22el.

פירכא
מה החי' ד' e
משנה מפורשת
יוצ'ו וכו'.
תשובה
30"א עומרי e
כמה וכו'.

והיות שנשבע על המטלטלין נשבע גם
על הקרקע והעבד.

עבדא

עבד דקטע
לידה, קרקע
שחפר בה בורות
שיחין ומערות.

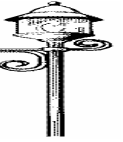
ר"מ ס"ל שטענו
בענין אחד
והודה לו בענין
אחר חייב.

תירוץ ד' = רב ששת
משעתנו אליבא דרבי
מאיר

פירכא
א2א אין נשעין
על עבד.

הנושא = פירכת הגמ' גבי מתניתין
כרבי מאיר לפי תירוצו של רב ששת

292 ע"ב

דברי רב ששת

מתניתין כר"מ
א) עבדא
כמוטלטלי דמי.

ב) כשם שנשבעין
על העבדים כך
נשבעין על
הקרקעות.

קשיא

ר"מ ס"ל ברייתא עבדא
כמקרקע דמי ?

תירוצ

כדמחליף רבה בר אבהו

קשיא

דלמא העבד
נשבעין אבל על
הקרקע לא
נשבעין ?

תירוצ

יש ברייתא ובה
פליגי ר"מ וחכמים
אומרים אין נשבעין
לא על העבדים ולא
על הקרקעות, מזה
מובן שר"מ שחולק
היינו על שניהם.

קשיא

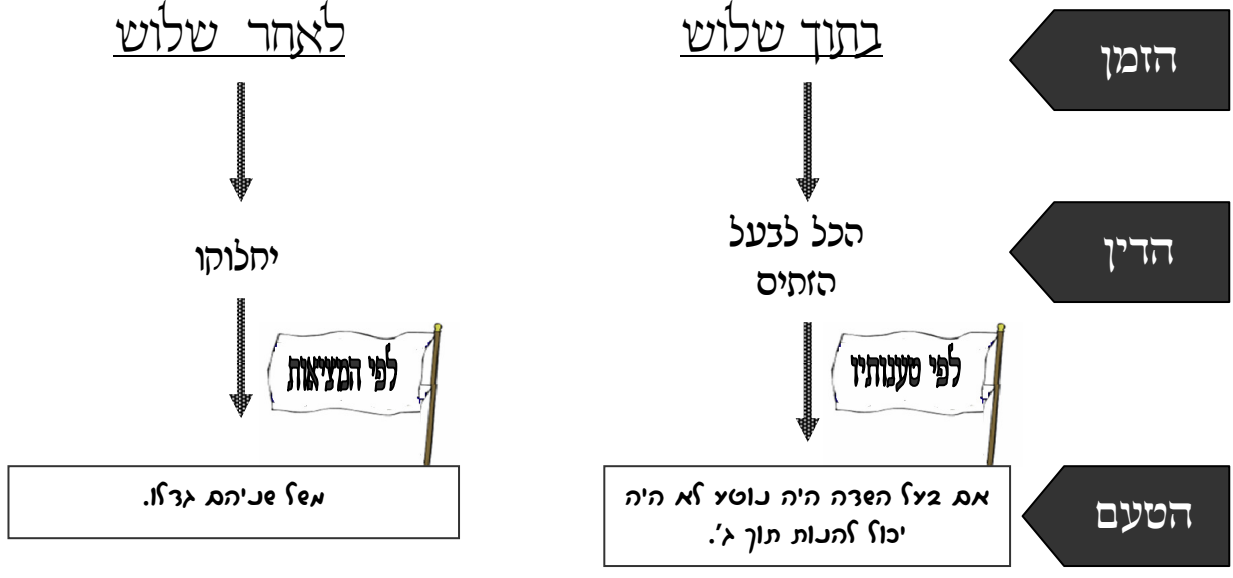
אולי רבנן אמרו אין
נשבעין על הקרקעות
לא מפני שחולקים אלא
לומר לר"מ הודה לי ג"כ
בעבדים.

ברייתא מפורשת שר"מ
וחכמים חולקים רק
לענין ענגים העומדים
ליבצר אי נחשבים
כבציר, אבל על קרקע
עצמו מודה שאין
נשבעין.

הנושא = שטף נהר זיתיו

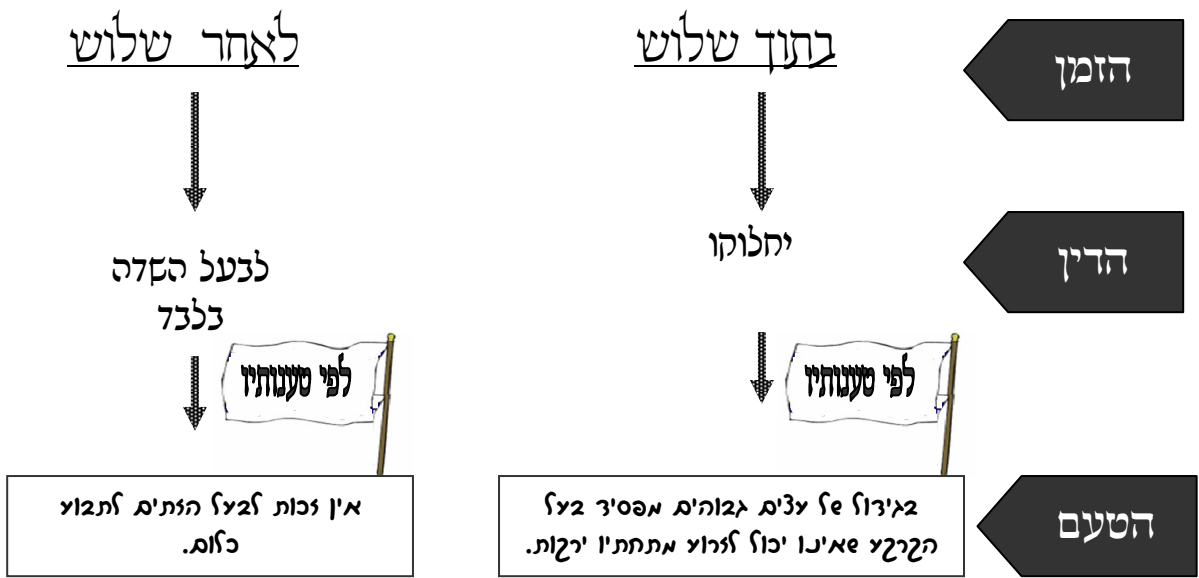
39 א ע"א

אמר עולא בשם ריש לקיש

קדשיית הגמ' אם חתה הולך לפי טענות, לאחר שלוש הכל לבעל הקרקע, ואם לפי המציאות א"כ בתוך שלוש ג"כ יחלוקו.

אמר רבין בשם ריש לקיש

טבלאות עזר על פרק השואל את הפרה

הנושא = סוגיא המקבל

37 א ע"א

מעשר ונותן לו

מן הנכרי

שדה אבותיו

המקבל

שאם אינו מעשר חלק הנכרי, נמלא שפורע חובו ממעשרות.

אין קנין לנכרי.

שדה אברהם ילחק ויעקב.

מקבל כחוכר דמי, והוי כפורע חובו.

הו"א

ומקשה הגמ' ע"ז שימהגרייתא של המקבל ממציק נכרי משמע שרק במציק מעשר, משום שמיציק אין השדה שלו ולכך צריך לעשר, אבל סתם נכרי אינו צריך לעשר.

מעשר ונותן לו

מן הנכרי

שדה אבותיו

המקבל

אע"פ שאן הבין היה פטור מאשר ח"והו רגנן כזי עיגנה את השדה

יש קנין לנכרי

אבותיו ממש

מקבל כחוכר דמי

הירוש' א'

אין קנין לנכרי

אבותיו ממש

מקבל לאו כחוכר דמי

הירוש' ב'

הנושא = קושיות על רבי חנינא בענין הצירו של אדם קונה לו
שלא מדעתו

שוכר שקולט מהאוויר
הרי אלו שלו

סיפא
ואם יאל לו סם מליאה
בעיר דבריו קיימים

רישא
בעה"ב שאומר כל
מליאות שיבואו היום אל
חירי תקנה לי חירי לא
אמר כלום

מדוע זוכה השוכר
הרי איר הצירו של
המשכיר ?

אי מיירי בחצר
שאנה משתמרת
מדוע דבריו קיימים ?

ואמאי הרי הצירו
של אדם קונה לו
שלא מדעתו ?

אבוי

דבא

ינא או סם
מניאה בעיר
מיבדל בדיו
מיניה מינשי

מיירי בתנר
מינה
משתמרת

מבדל כלי עולוי
פרה

אור מינ סופו לנות
לאו כמות דמי

והא מיבעי רבא האם איר
שאן סופו לענה האם הוי כמונה
?

מאיבעיא אין דבר מפסיק בין הכלי לקרקע, אכן הוי איבעיא, כאן
מיירי שהכלי מפסיק, אכן ודאי לאו כמות דמי.

יוני שובר ויוני עליה

